

Almindelige domstole - Finland

Denne side er blevet maskinoversat. Der gives ingen garanti for oversættelsens kvalitet.

Dette afsnit indeholder oplysninger om de almindelige domstole og forvaltningsdomstole i Finland.

Almindelige og forvaltningsretlige domstole — indledning

Domstolene i Finland kan opdeles i almindelige domstole i civil- og strafferetlige sager, forvaltningsdomstole og særlige domstole.

Ved "almindelige domstole" forstås retter, der er kompetente. De behandler med andre ord retlige tvister, som ikke er blevet overdraget ansvaret for en anden domstol. De almindelige domstole er:

- Distrikt- og byretter (20)
- Appeldomstole (5)
- Højesteret.

Almindelige forvaltningsdomstole er forvaltningsdomstole.

Forvaltningsdomstole er den øverste forvaltningsdomstol og de regionale forvaltningsdomstole. Der er seks forvaltningsdomstole i Finland: Forvaltningsdomstolen i Helsinki, Hämeenlinna, Østfinland, Nordfinland, Turku og Vaasa. Åland har ligeledes sin egen forvaltningsdomstol, Ålands förvaltningsdomstolen.

Øverste forvaltningsdomstol er den øverste forvaltningsdomstol (Korkein hallinto-oikeus/Högsta förvaltningsdomstolen).

Distriktsdomstole

Distriktsdomstolene er den laveste af de almindelige domstole. De behandler civil-, straffe- og visse applikationer, såsom skilsmisser. Der er 20 amter i Finland. Deres størrelse, både hvad angår antallet af sagsmapper og antallet af medarbejdere, varierer betydeligt. Hvert år behandler amtsretterne ca. 550 000 sager (straffesager, 80 000 sager, 420 000 sager og 50 000 sager). Det samlede antal medarbejdere ved distriktsdomstolene ligger på omkring 1900.

Bestemmelserne vedrørende disse retters funktion og administration er fastsat i domstolsloven (673/2016) og i Domstolens procesreglement. Ifølge loven er den ledende dommer ved en ret i første instans også den øverste leder af dette kontor.

Distriktsdomstolen har desuden lægmand, dvs. lægmand, som er involveret i løsningen af de mest alvorlige straffesager og sager om jord. Lægmedlemmerne udvælges af kommunalbestyrelserne. Justitsministeriet bekræfter, at kommunerne skal vælges af kommunerne. Deres vederlag udbetales af statslige midler.

Procedure ved distriktsdomstolene

I en distriktsdomstol er en civil sag opdelt i to faser: En foreløbig forberedelse og en hovedhøring. Den indledende forberedelse begynder med parternes skriftlige indlæg. Ubestridte krav indfries allerede på dette stadium. Forberedelsen skal være mundtlig, og en dommer skal være til stede under høringen.

Hvis sagen ikke kan løses på nuværende tidspunkt, er der planlagt en særskilt hovedhøring. I dette tilfælde består County Court af enten en eller tre dommere. Sagen er så løbende som muligt.

I straffesager varierer distriktsdomstolens sammensætning alt efter den pågældende lovovertrædelse. Mindre lovovertrædelser behandles af en enkelt dommer, og mere alvorlige lovovertrædelser behandles af en enkelt dommer og to juryer eller tre dommere.

Strafferetsplejen følger de samme principper som i civile sager. Der kan også afholdes en forberedende høring i forbindelse med straffesager. Retten kan anmode den tiltalte om at fremsætte et anbringende inden hovedretsmødet. Sagen forhandles mundtligt,

og dommen baseres på kendsgerninger og beviser, som parterne har meddelt retten. Alle beviser er modtaget under hovedhøringen. Også straffesager opbevares så vidt muligt løbende. Sammensætningen af retten kan ikke ændres under hovedsagen. I henhold til de i loven fastsatte betingelser kan der også træffes afgørelse ved skriftlig procedure uden forelæggelse af en hovedhøring.

Hvis retten ikke kan nå til **enighed om dommen**, stemmes der. Hvert medlem af panelet har en individuel stemme. Hvis der er stemmelighed i en civil sag, giver dommeren sin endelige udtalelse. I et kriminelt tilfælde har det mest lempelige alternativ forrang.

District Courts afgørelse skal begrundes. I de fleste tilfælde overdrages dommen til parterne umiddelbart efter afslutningen af hovedhøringen. I tilfælde af store eller på anden måde komplekse straffesager kan straffen højst vare to uger. Dommen vil derefter være skriftlig til rådighed fra justitskontoret.

Hovioikeudet

Der er **fem** appeldomstole i Finland (Helsingfors, Østfinland (Kuopio), Rovaniemi, Vaasa og Turku Court of Appeal).

Som bedre domstole behandler disse klager og klager over afgørelser truffet af distriktsdomstolene. I visse tilfælde fungerer appeldomstolene også som første instans: F.eks. til rigsretssag mod en underret dommer eller embedsmand i højt omdømme.

Appeldomstolene er også ansvarlige for at føre tilsyn med anvendelsen af loven ved distriktsdomstolene og i forbindelse med visse spørgsmål vedrørende domstolsforvaltning. En administrativ sag kræver navnlig, at der afgives en udtalelse til udvælgelseskomitéen for det udvalg, der ansøger om dommerembedet ved en distriktsdomstol i en distriktsdomstol. Udtalelsen afgives af den instans i appelretten, der har ansvaret for denne opgave. Appeldomstolens præsident (retspræsident) er ansvarlig for dens drift og effektivitet.

Court of Appeal er **opdelt i afdelinger**. Afdelingen består af en kontorchef og andre dommere. Sagerne behandles normalt af en formation bestående af tre dommere.

Procedure ved appelretten

I visse civil- og strafferetlige sager har sagsøgeren brug for en yderligere tilladelse fra Court of Appeal. Udstedelse af en tilladelse til yderligere forarbejdning er reguleret ved lov. Sager behandles af Appeldomstolen enten ved skriftlig procedure eller ved mundtlig høring.

Højesteret

Højesteret er det højeste appelniveau. Ligesom appelretten er den øverste domstol inddelt i afsnit, der for at være juridisk kompetent består af fem medlemmer.

For at indbringe en sag for højesteret skal den interesserede part eller den involverede part ansøge om tilladelse til at anke en dom afsagt af en domstol. Ved modtagelsen af dette andragende undersøger højesteret, om den i dette tilfælde kan give tilladelse til appel eller ej. Sagen behandles af et panel af to eller tre personer. Appel kan kun gives af grunde, der er fastsat ved lov.

Højesteret siden 1980 er blevet en foregangsinstitution. En sag, som højesteretten har fastlagt, fastsætter i enhver henseende en retlig norm, som andre domstole skal følge i lignende sager. Det er ikke nødvendigt at give tilladelse til appel i tilfælde, hvor en appeldomstol har fungeret som første instans.

Højesterets aktiviteter ledes af dens formand. Medlemmer af højesteretten kaldes højesteretsdommere. Ordførerne er referendarer, ledende referendarer og referendarer.

Ud over en retssag udpeger højesteret stedfortrædende dommere ved de almindelige domstole for en periode på over et år. Højesteret kommenterer også forslag til lovgivning og benådning, som er sendt til Finlands præsident.

Proceduren i Højesteret er som regel skrevet. Om nødvendigt afholdes en mundtlig høring.

Forvaltningsdomstole

Forvaltningsdomstole:

Forfatningen kræver, at alle offentlige aktiviteter strengt overholder loven. Enhver person eller enhed, der anser en statslig eller kommunal afgørelse for ulovlig, kan som hovedregel appellere afgørelsen.

Myndigheden angiver sammen med afgørelsen, hvordan og til hvem der kan indgives klage over afgørelsen. Ofte kan afgørelsen først prøves af den administrative myndighed og derefter appelleres til forvaltningsdomstolen, hvis afgørelsen stadig er utilfreds. Forvaltningsdomstolenes kompetence afgøres af den territoriale opdeling af provinserne på en sådan måde, at en eller flere provinser kan omfattes af én jurisdiktion.

Under appelsagen træffer forvaltningsdomstolen afgørelse om lovligheden af den anfægtede myndigheds afgørelse. Hvis forvaltningsdomstolens afgørelse ikke er tilfreds, kan en appel i de fleste tilfælde stadig indbringes for den øverste forvaltningsdomstol eller i det mindste en anmodning om tilladelse til at indbringe sagen for den øverste forvaltningsdomstol.

Administrative rettigheder reguleres af loven om administrative anliggender (430/1999), regeringsdekretet om forvaltningsdomstolenes distrikter (865/2016) og den enkelte forretningsorden. Den administrative retsplejelov (586/1996) gælder for forvaltningsdomstolene.

Forvaltningsdomstolene behandler mere end 20 000 sager hvert år. De fleste sager er klagesager, men forvaltningsdomstolene behandler også sager om administrative sager og efterstilling. Ifølge den diagonale formel er der næsten 300 kategorier af sager, der skal behandles, hvilket illustrerer den brede vifte af sager. Forvaltningsdomstolene er almindelige regionale domstole, som generelt behandler alle sager vedrørende forvaltningsretlige sager. Nogle sager er dog koncentreret om visse administrative rettigheder:

- Forvaltningsdomstolen i Helsinki behandler bl.a. alle spørgsmål vedrørende moms og told.
- Vaasa Forvaltningsdomstol vil behandle en klage over tilladelser og afgørelser i henhold til vandloven og miljøbeskyttelsesloven.
- Forvaltningsdomstolen i Hämeenlinna behandler klager over landbrugsstøtten, støtten til udvikling af landdistrikterne og strukturstøtten til landbruget.
- Forvaltningsdomstolen i det nordlige Finland behandler klager over støttesager vedrørende rensdyravl og naturlige produktionsmidler samt visse tilfælde, der skal afgøres i henhold til Skolt-loven.

Forvaltningsdomstolen har en øverste dommer i forvaltningsretten og andre medlemmer af forvaltningsdomstolen. Forvaltningsdomstolens arbejde forvaltes og ledes af en højesteretsdommer. Forvaltningsdomstolene kan opdeles i sektioner. Handelskamrene ledes af den refererende dommer, der er udpeget til formand for afdelingen. Ud over administrative dommere er der ordførere og sekretærpersonale i forvaltningsdomstolen. Forvaltningsdomstolene beskæftiger i alt ca. 550 medarbejdere.

Dommerkollegierne

Forvaltningsdomstolen er en kollegial domstol, der sædvanligvis er beslutningsdygtig, når tre medlemmer er til stede. Rettens medlemmer er den øverste dommer i forvaltningsretten og de administrative dommere ved forvaltningsdomstolen. Derudover er et ikke-aktivt medlem af eksperter i visse tilfælde, f.eks. i forbindelse med mental sundhed og børnepasning, involveret i drøftelserne og beslutningstagningen. Ud over juridisk kyndige medlemmer er dommere inden for naturvidenskab og ingeniørvidenskab involveret i sager i henhold til loven om miljøbeskyttelse og vand. Disse grupper er normalt sammensat af fire medlemmer.

Det er muligt for forvaltningsdomstole at løse visse enklere klagesager som defineret ved lov i mere begrænsede konfigurationer. Dette forudsætter, at parternes retsbeskyttelse ikke bringes i fare.

Sammensætningen af to dommere kan i visse tilfælde fastsættes ved lov, hvor appelsagen er klar og ikke kræver en ny fortolkning af lovgivningen. Disse omfatter en række klager vedrørende indkomstskatter, ejendomsskatter, bilafgifter og byggetilladelser. I tilfælde af uenighed mellem dommerne i to medlemmer henvises sagen til den normale afgørelse på tre medlemmer. En dommer kan træffe afgørelse om klager vedrørende bl.a. parkeringsgebyr, overdragelse af et køretøj, kørseltilladelser og gebyr for offentlig transport. Desuden kan en dommer træffe afgørelse om alle midlertidige påbud og forbyde eller suspendere håndhævelsen af skatter og afgifter.

Retsforhandlingerne ved forvaltningsdomstolen

I forvaltningsretten behandles sagerne hovedsagelig skriftligt, men tilrettelæggelsen af høringer og inspektioner er steget i de seneste år. Der er mange mundtlige høringer, især om beskyttelse af børn og udlændinge.

Under sagen har appellanten eller sagsøgeren i princippet pligt til at fremlægge beviser for deres påstande og anbringender. På grundlag af det såkaldte formelle princip er forvaltningsdomstolen dog ansvarlig for at sikre, at sagen løses. Ifølge den administrative retsplejelov undersøger forvaltningsdomstolen ex officio sagen i det omfang, det er nødvendigt for at sikre en retfærdig rettergang, en retfærdig rettergang og sagens karakter.

I forvaltningsretten behandles sagerne i den rækkefølge, hvori de indledes. Visse sager er dog hastende ved lov. Når en sag er indbragt for forvaltningsdomstolene, forbereder ordføreren sagen. På forvaltningsdomstolene fungerer administrative sekretærer og notarer, undertiden også med administrative dommere, som ordførere. Ordføreren indhenter de nødvendige udtalelser fra myndighederne og drager omsorg for, at de berørte høres.

Proceduren følges op af en undersøgelse af de proceduremæssige krav, og i tilfælde af appel indhentes en udtalelse fra myndigheden og de dokumenter, som ligger til grund for afgørelsen. Eventuelle andre parter og appellantens høres herefter.

Ordføreren udarbejder en begrundet udtalelse om sagens genstand. Dokumenterne og udtalelsen vil blive fremsendt til dommerne, og sagen vil derefter blive behandlet under en høring ved forvaltningsdomstolen.

Forvaltningsdomstolen behandler alle de rejste spørgsmål og afgør, hvilke spørgsmål der er relevante for afgørelsen. Hvis de dommere, der træffer afgørelse, ikke er enige, sættes afgørelsen til afstemning. Ordføreren kan også afgive en afvigende udtalelse. Efter retsmødet kan begrundelsen for afgørelsen præciseres yderligere, og når først dommerkollegiet har underskrevet det, forkyndes den for parterne og myndigheden.

Den øverste forvaltningsdomstol

Den øverste forvaltningsdomstol er øverste forvaltningsdomstol og har højeste kompetence i forvaltningsretlige sager.

De fleste sager ved den øverste forvaltningsdomstol kommer fra andre forvaltningsdomstole. I nogle tilfælde skal De først anmode Den Administrative Court om tilladelse til at iværksætte appel.

I Finland kan den øverste forvaltningsdomstol også appelleres af retlige grunde mod afgørelser truffet af ministerrådet og de øverste forvaltningsministerier.

Den øverste forvaltningsdomstol kan afgive udtalelser og fremsætte forslag til lovgivningsmæssige spørgsmål. Det fører tilsyn med retsplejen inden for dens aktivitetsområde. Formålet er at sikre, at det administrative domstolssystem fungerer som helhed og effektivt. Endvidere udnævner den øverste forvaltningsdomstol dommere ved forvaltningsdomstolene for en fast periode på mere end et år.

Den øverste forvaltningsdomstol ledes af præsidenten for den øverste forvaltningsdomstol. Medlemmer af den øverste forvaltningsdomstol er juridiske rådgivere. Der er ca. 20 juridiske rådgivere. Derudover er der ca. 50 advokater i den øverste forvaltningsdomstol som ordfører og samme antal øvrige ansatte. Den øverste forvaltningsdomstol er opdelt i kamre. Den faste sekretær leder Justitskontoret.

Den øverste forvaltningsdomstol modtager ca. 6000 sager om året. I Korkein hallinto-oikeus (øverste forvaltningsdomstol) behandles sagerne regelmæssigt af de fem medlemmer. I tilfælde af appel kan ansøgningen afslås af et panel bestående af tre dommere. Ud over retspraksis består domstolens sammensætning af to ad hoc-ekspert i vand- og miljøbeskyttelsesloven samt i det integrerede kredsløbs patent-, brugsmodel- og distriktsdesign. Ekspertmedlemmet har status som uafhængig dommer. Proceduren i den øverste forvaltningsdomstol er hovedsagelig skrevet, revideret og mundtligt under ti gange om året.

Juridiske databaser og websteder

Navn på deponi

Finlex <https://www.finlex.fi/>

Websted for det finske retsvæsen <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

Er webstedet eller databasen gratis?

Webstedet er gratis.

Det finske retsvæsens websted indeholder oplysninger om retssystemet i Finland. Det er en kvikskranke for dem, der søger oplysninger om domstolene, anklagere, fogeder, retshjælpskontorer og andre offentlige organer, der beskæftiger sig med retsplejen i Finland.

Det omfatter f.eks. den seneste retspraksis fra appeldomstole og forvaltningsdomstole. De største databaser i højesteret, appeldomstole, forvaltningsdomstole og specialretter findes i den gratis Finlex tjeneste, som forvaltes af det finske justitsministerium.

Dette er en maskinoversat udgave af indholdet. Indehaveren af siden påtager sig intet som helst ansvar for kvaliteten af den maskinoversatte tekst.

Sidste opdatering: 09/01/2020